

D O M

afsagt den 30. april 2015 af Vestre Landsrets 2. afdeling (dommerne Bjerg Hansen, Annette Dellgren og Elisabeth Mejnertz) i ankesag

V.L. B-

Kommune
(advokat Jacob Fenger, Aarhus)
mod
Forsikring

Retten i Holstebro har den 2. august 2013 afsagt dom i 1. instans (rettens nr. BS
).

Påstande

For landsretten har appellanten, Kommune, gentaget påstandene for byretten.

Indstævnte, Forsikring, har påstået dommen stadfæstet.

Supplerende sagsfremstilling

Der har for landsretten været enighed om, at udbedringsomkostningerne til reparation af taxaen udgjorde 216.434,20 kr.

Forklaringer

E, F, B og S har afgivet supplerende

forklaring for landsretten.

E har supplerende forklaret, at der før etableringen af spærrebetonklodserne på Jagtvej ikke var nogen forhøjning af vejbanen. Helleanlægget blev etableret, fordi man må have konstateret, at navnlig cykler og knallerter kørte igennem bommene, selv om de var nede. De elementer, der blev fragtet til kirkebyggeriet, fyldte i højden, men ikke i bredden, og det har derfor ikke været nødvendigt at fjerne skilte for at fragte disse materialer til kirken. Der er et tilsvarende anlæg med forhøjning på midten af vejen på Harboørevej, som er en hovedfærdselsåre, og hvor der ofte kører taxaer. Dette anlæg blev etableret før anlægget på Jagtvej. Det var O , der var vejformand. Han tror, at anlægget skulle forestås af Vejdirektoratet, fordi de havde ekspertisen. Jagtvej er en kommunevej.

F har supplerende forklaret, at helleanlægget blev etableret for at forhindre cykler og knallerter i at passere stedet, når bommene var nede. Skruerne på skiltene kunne skrues af med en helt almindelig umbraconøgle. Hvis man påkører skiltene med en vis kraft, knækker boltene. Skiltene er lavet af metal, og de vil næppe gå i stykker, fordi man sparker til dem. Han kan ikke huske, hvor lang tid inden uheldet han så, at den ene markeringsspæl manglede. Han kørte på stedet dagligt. Hvis de så, at der manglede et skilt, skulle de informere vejformanden, som herefter sørgede for, at der blev sat et nyt skilt op. Efter at han havde meddelt vejformanden, at skiltet manglede, gjorde han ikke yderligere, fordi han tænkte, at det henhørte under banen.

Der er et tilsvarende helleanlæg med en spærreforhøjning i midten på Harboørevej. Det var etableret før helleanlægget på Jagtvej.

B har supplerende forklaret, at det var hans kones onkel, S , der var ansat i vejafdelingen i Kommune, som han talte med. Det var vist omkring 14 dage før uheldet, de talte om, at skiltene var væk. Vidnet sagde, at han syntes, at det var noget underligt noget, at skiltene manglede. S gav udtryk for, at han var i tvivl om, hvorvidt det var kommunen eller banen, der skulle sætte nye skilte op.

På Harboørevej er der også et helleanlæg med betonklodser. Hans ansatte må have kørt forbi dette helleanlæg.

Han fik oplyst, at helleanlægget på Jagtvej blev etableret, fordi der var nogen, der kørte

imellem bommene, når disse var nede. Efter hans opfattelse ville det have været bedre at sætte bomme op, der dækkede begge vejbaner.

S: har supplerende forklaret, at det regnede massivt på uheldstidspunktet. Der var ikke lys ved jernbaneoverskæringen. Asfalten havde næsten samme farve som helleanlægget. Han var svinget ind på Jagtvej ca. 100 m fra uheldsstedet, og han var i gang med at accelerere. Den person fra Redningsringen, som han talte med, sagde, at det var ugen før, at han havde hentet en bil, der var kørt på den ene betonklods. Han ved ikke, hvornår den unge mand, der fotograferede, var kommet galt afsted.

Han har kørt taxa i siden 2007. Han er bekendt med helleanlægget på Harboørevej, hvor der også er en betonspærre i midten af vejen, og han har jævnligt kørt der.

Forevist foto, ekstrakten side 61, har vidnet forklaret, at han ramte betonkanten midt på forenden af bilen. Han kørte midt på vejen. Det var midt om natten, og vejen er ikke ret bred på det pågældende sted. Han vidste, at der ikke kom tog om natten.

Procedure

Parterne har i det væsentlige gentaget deres anbringender for byretten og har procederet i overensstemmelse hermed.

Landsrettens begrundelse og resultat

Det fremgår af sagen, at Vejdirektoratet i samarbejde med Midtjyske Jernbaner A/S i juni måned 2009 indgik en aftale med NIRAS A/S om rådgivning og bistand vedrørende et projekt ved en jernbaneoverkørsel på Jagtvej i hvor Vejdirektoratet skulle være bygherre. Det fremgår endvidere af en tilbudsliste af 15. september 2009, at der skulle etableres en afspærring og afmærkning, og vedrørende skilte er det anført, at der skulle monteres en stander på hellen. Entreprisen blev udført af Ib G. Jensen A/S, og det fremgår, at NIRAS A/S førte tilsyn med projektet den 26. oktober 2009 og den 10. december 2009. På denne baggrund og efter de fremlagte fotos lægges det til grund, at der i hvert fald i løbet af efteråret 2009 blev opsat skilte ved spærreforhøjningen det pågældende sted, selv om projektet først blev afleveret den 25. august 2010.

Der er enighed om, at der skulle have været skilte ved spærreforhøjningen, og det er ube-

stridt, at der ikke var skilte på det pågældende sted natten mellem den 29. og 30. maj 2010, da S påkørte forhøjningen.

F har forklaret, at han på et tidspunkt registrerede, at den ene markeringsspæl manglede. Han ved ikke, hvornår det var i forhold til færdselsuheldet, men han har forklaret, at det i hvert fald ikke var flere uger før uheldet, men "måske en dag eller en nat". Han har endvidere forklaret, at han kontaktede vejformanden, der ikke har afgivet vidneforklaring under denne sag.

På denne baggrund lægges det til grund, at kommunen, der som vejmyndighed havde en generel tilsynsforpligtelse med Jagtvej, i hvert fald i nogen tid inden uheldet var bekendt med, at der manglede skiltning ved spærreforhøjningen. Kommunen havde derfor pligt til at sørge for, at der blev etableret i hvert fald en midlertidig skiltning i form af orange kegler ("soldater") eller lignende, og dette burde være sket inden færdselsuheldet.

Det lægges efter S forklaring imidlertid endvidere til grund, at han godt var klar over spærreforhøjningen, at han med en hastighed på 40-50 km/t. påkørte den ene forhøjning, og at han - selv om der var dobbelt optrukne spærrelinjer frem til forhøjningen - kørte midt på vejen, hvilket støttes af, at den bil, han kørte i, blev ramt på midten af fronten. Det lægges endvidere til grund, at det var mørkt, og at det regnede. S: der efter færdselslovens § 41 havde pligt til at afpasse bilens hastighed efter forholdene, herunder ved jernbaneoverskæringen, har på denne baggrund udvist en sådan grad af egen skyld, at der ikke er grundlag for at pålægge Kommune at betale erstatning til Forsikring

Landsretten tager derfor Kommunes påstand om frifindelse til følge.

Efter sagens udfald sammenholdt med parternes påstande skal Forsikring g/s betale sagsomkostninger for begge retter til Kommune med i alt 65.500 kr. Beløbet omfatter 5.500 kr. til retsafgift for landsretten og 60.000 kr. til udgifter til advokatbistand.

Beløbet til dækning af udgifter til advokatbistand er inkl. moms, da Kommune ikke er momsregistreret. Landsretten har ved fastsættelsen af beløbet lagt vægt på sagens økonomiske værdi og dens omfang.

Thi kendes for ret:

Kommune frifindes.

Forsikring g/s skal betale sagsomkostninger for begge retter til Kommune med 65.500 kr.

De idømte sagsomkostninger, der forrentes efter rentelovens § 8 a, skal betales inden 14 dage.

Bjerg Hansen

Annette Dellgren

Elisabeth Mejnertz

Udskriften udstedes uden betaling.

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Vestre Landsret,

Viborg den 30. april 2015

J. Nordgaard

retssekretær



Udskrift af dombogen

DOM

Afsagt den 2. august 2013 i sag nr. BS

Forsikring g/s

mod

Kommune

Parternes påstande

Under denne sag, der er anlagt den 26. november 2012, har sagsøgeren, Forsikring over for sagsøgte, Kommune, nedlagt påstand om, at sagsøgte skal tilpligtes at betale 216.434,20 kr. med procesrente fra sagens anlæg.

Sagsøgte har nedlagt påstand om frifindelse, subsidiært frifindelse mod betaling af et mindre beløb end påstået.

Sagsfremstilling

Det fremgår af sagens oplysninger, at en bil fra Taxa natten mellem den 29. og 30. maj 2010 påkørte en umarkeret spærreforhøjning tæt ved jernbaneoverskæringen på Jagtvej i , som ligger i Kommune. Bilen var kaskoforsikret hos sagsøgeren, og sagsøgeren har som følge af uheldet udbetalt erstatning til ejeren af bilen.

Indehaveren af Taxa tog dagen efter uheldet fire fotos, som er fremlagt i sagen.

Der er mellem parterne enighed om, at de to spærreforhøjninger ved jernbaneoverskæringen var umarkeret på uheldstidspunktet. Der er også enighed om, at de pågældende spærreforhøjninger var forsynet med behørig afmærkning den 26. oktober 2009.

Det fremgår i øvrigt af sagens oplysninger, at der før uheldet i oktober/november måned 2009 af entreprenørfirmaet Ib G. Jensen, Lemvig, havde været udført noget arbejde i forbindelse med jernbaneoverskæringen. Det pågældende arbejde var blevet iværksat på foranledning af Vejdirektoratet i samarbejde med Midtjyske Jernbaner A/S, Lemvig, og med Niras som råd-

giver på projektet. Arealet, hvor jernbaneoverskæringen er placeret, ejes af Banedanmark.

Sagsøger har under sagen fremlagt to taksatorrapporter vedrørende skaden og de afholdte reparationsudgifter på den pågældende bil af mærket Opel Vivaro.

Vidneforklaringer

B har som vidne forklaret, at han er indehaver af Taxa. Den beskadigede taxa er en 8-personers bil af mærket Opel Vivaro. Det er vidnet, der har taget de omhandlede fotos den 31. august 2010, som viser, at de udlagte betonklodser manglede skiltning. Han kan huske, at betonklodserne, der stod ude på vejmidten, havde været umarkerede i en længere periode. Vidnet har hørt, at skiltene blev nedtaget, da der til en ny kirke i skulle køres nogle store betonelementer, og at det var nødvendigt at tage de pågældende skilte ned, for at lastbilerne kunne komme forbi. Vidnet har flere gange snakket med sine ansatte om de manglende skilte. Man var enig om, at kommunen i det mindste kunne male betonklodserne gule. Vidnet er ikke i tvivl om, at de to kommunale vejarbejdere, som er hjemmehørende i , er kørt forbi stedet mange gange. Han ved, at vedkommende hedder F og P , og at de både arbejder og bor i . Vidnet har også hørt, at der på samme sted tidligere havde været et eller flere lignende uheld. Han kontaktede ikke banen eller kommunen, da han første gang kunne konstatere, at betonklodserne var uskiltede. Han talte dog med en onkel, som er ansat ved det kommunale vejvæsen, om forholdet.

S har som vidne forklaret, at han er ansat som chauffør hos Taxa. Det var vidnet, der kørte galt med taxabilen. Han kan huske, at uheldet skete en gang efter midnat. Det var mørkt, og det regnede massivt. De to chikaner var som følge af regnen blevet mørke. Han var godt klar over, at betonklodserne lå på stedet, men han havde fuldstændig glemt, at de var der. Han vil tro, at han kørte med en hastighed på ca. 40-50 km/t, da bilens forende ramte den ene betonklods. Han opdagede alt for sent, at den pågældende betonklods lå på vejen. Han havde som sagt tidligere konstateret, at der manglede skiltning på stedet, men i øjeblikket glemte han betonklodsernes tilstedeværelse. Vidnet indfandt sig på et tidspunkt dagen efter på stedet, hvor han faldt i snak med en ung mand, som var ved at fotografere vejen. Denne unge mand fortalte, at han også var kommet galt af sted. Endvidere fortalte en mand fra Redningsringen, , at han på et tidligere tidspunkt havde afhentet en bil, som også var kørt op på en betonklods. Han vil tro, at den manglende skiltning har stået på i ca. en måned. Vidnet har også hørt rygter om, at der skulle køres elementer op til kirken, og at man havde fjernet skiltene for at kunne komme forbi med disse elementer. Vidnet antager, at vedkommende havde glemt at sætte markeringspælene op på ny. Det er rigtigt, at bilen blev ramt på midten af forenden, men vidnet var ikke ved at foretage en overhaling i sammenstødsøjeblikket. Der var således ikke an-

den trafik på stedet. Det er rigtig nok, at der umiddelbart før betonklodsen var dobbeltoptrukne linjer. Vidnet var godt klar over, at han ikke måtte overskride disse linjer, men som sagt var der ikke anden trafik på stedet.

E har som vidne forklaret, at han har arbejdet som ingeniør ved Kommune i ca. 25 år. Vidnet havde i mange år været leder af vejafdelingen, men var på uheldstidspunktet projektleder. Kommunen har indenfor kommunegrænserne ca. 700 km vej og ca. 300 km fortov. Tilsynet, der foretages med veje og fortove, er et såkaldt sporadisk tilsyn. Vejformanden og andre ansatte i vejvæsenet rapporterer tilbage, hvis der er fejl og mangler ved vejanlægget, ligesom kommunen også får mange henvendelser fra borgere. Vidnet kan bekræfte, at det var Vejdirektoratet, der for Midtjyske Jernbaner optrådte som bygherre, og at Niras var tilknyttet projektet som rådgiver. Der skulle på stedet etableres et bomanlæg, og placeringen af de to betonklodser skyldtes et ønske om at hindre ulovlig kørsel, når bommene er nede. Vidnet kan bekræfte, at den pågældende jernbaneoverskæring ejes af banen. Kommunen deltog ikke i afleveringsforretningen i august måned 2010. Vidnet har intet kendskab til, at skiltningen var mangelfuld. Vidnet har i øvrigt svært ved at tro, at det af hensyn til kirkebyggeriet skulle have været nødvendigt at fjerne de pågældende skilte, og den tilsynsførende for kirkebyggeriet har heller ikke kunnet bekræfte dette. Vidnet har endvidere spurgt vejformanden, og vejformanden har heller ikke haft kendskab til, at skiltningen var taget ned. Det er helt klart, at der skulle være givet en tilbagemelding fra vejformanden, hvis han havde konstateret den manglende skiltning. I givet fald kunne man straks have sat nogle "soldater" op. Han er ret sikker på, at de to vejfolk, der bor i Thyborøn, straks ville have reageret, hvis de var blevet bekendt med forholdet. Dette har de simpelthen haft en forpligtelse til.

F har som vidne forklaret, at han i 33 år har været ansat ved vejvæsenet. Vidnet registrerede på et tidspunkt, at den ene markeringspæl manglede. Vidnet kan i dag ikke sætte tid på i forhold til færdselsuheldet. Det pågældende tidspunkt har i hvert fald ikke ligget flere uger før uheldet, måske en dag eller en nat. Vidnet kontaktede formanden om forholdet, og formanden har formentlig kontaktet jernbanen. Vidnet har på intet tidspunkt set skilte ligge i rabatten. De pågældende skilte må enten være blevet skruet af eller kørt ned. Hvis de pågældende skilte skal fjernes, skal man anvende værktøj, idet skiltene er skruet fast. Vidnet er bekendt med, at vidnets kollega flere gange har sat nye skilte op på stedet.

I har som vidne forklaret, at han var entreprenør på det pågældende arbejde ved jernbaneoverskæringen. Vidnet kan bekræfte, at der er sat bolte i selve betonklodsen, men dette har ikke noget med skiltene at gøre. Også skiltene er boltet fast. På uheldstidspunktet var arbejdet for så vidt tilendebragt. Der manglede dog et slidlag samt en rulle striber. Der er tale om to kipstandere, som ved påkørsel normalt vil bøje sig, således at der ikke er nogen grund til fjernelse af skiltningen ved passage med større emner.

P har som vidne forklaret, at også han er ansat i vejafdelingen og bor i . Han kommer næsten dagligt på Jagtvej, men kan dog ikke huske, at der blev udført arbejde ved jernbaneoverskæringen. Vidnet har flere gange i tiden efter det aktuelle uheld sat skilte op på stedet. Vidnet kan bekræfte, at skiltene bare lægges ned, hvis de rammes tilstrækkeligt højt. Hvis skiltene rammes helt i bund, vil de knække. Han kan huske, at han har skiftet skilte, i hvert fald i to omgange, men ikke i 2010.

Parternes procedure

Sagsøgeren har til støtte for sin påstand i det fremlagte påstandsdokument navnlig anført følgende:

- "at det som ubestridt kan lægges til grund, at der skulle skiltest ved "helleanlægget", som skadelidte påkørte natten mellem den 29. og 30. maj 2010,
- at det som ubestridt kan lægges til grund, at der ikke var skiltet på dette tidspunkt,
- at sagsøgte har overtrådt en forskrift ved ikke at sørge for forsvarlig skiltning på uheldstidspunktet,
- at forskriftens formål er at hindre uheld, hvorfor forskriftsovertrædelsen har erstatningsretlig relevans,
- at sagsøgte derfor har handlet ansvarspådragende,
- at det er sagsøgtes bevisbyrde, at der har været tilstrækkelig skiltning mv. umiddelbart forud for uheldet,
- at denne bevisbyrde ikke er løftet,
- at sagsøgte som vejmyndighed er ansvarlig for, at vejen ikke frembyder farer,
- at sagsøgte som vejmyndighed kan føre tilsyn med vejens beskaffenhed, og at sagsøgte ikke har dokumenteret, at dette tilsyn er ført på betryggende vis
-
- at sagsøger har lidt et tab svarende til den nedlagte påstand,
- at der er årsagssammenhæng mellem den manglende skiltning og uheldet,

- at der skal tillægges processuel skadevirkning, at sagsøgte ikke har opfyldt sagsøgers opfordringer,
- at skiltene har været afmonteret i en periode på 6-8 uger før skaden den 30. maj 2010,
- at sagsøgte har været eller burde have været vidende om den manglende skiltning uden at have reageret herpå, og at sagsøgte derved har tilsidesat sine pligter som vejmyndighed, og
- at sagsøgers forsikringstager ikke har udvist egen skyld, og at det er upåregneligt for en bilist, at der er placeret et helleanlæg på vejen uden fornøden afmærkning."

Sagsøgte har til støtte for sin påstand i det fremlagte påstandsdokument navnlig anført følgende:

"Det bestrides, at sagsøgers forsikringstagers uheld kan henføres til fejl eller forsømmelser begået af sagsøgte, eller nogen for hvis handlinger sagsøgte hæfter.

Sagsøgte er i overensstemmelse med lov om offentlige veje "bestyrer" af Jagtvej.

Det i sagen omhandlede helleanlæg er etableret af Vejdirektoratet i samarbejde med Midtjyske Jernbaner A/S, Banegårdsvej 2, 7620 Lemvig. Arbejdet er udført i entreprenørfirmaet Ib G. Jensen, Lemvig for Vejdirektoratet og Midtjyske Jernbaner, og helleanlæggene blev forsynet med slikpinde i enderne som vist på skitsen. Hele anlægget er beliggende på banearealet og tilhører baneselskabet.

Projekteringen af anlægget er gennemført af rådgivningsvirksomheden Niras, Holstebro, og Kommune har ikke været involveret i etableringen.

Kommune har i overensstemmelse med almindelig praksis og i overensstemmelse med, hvad der anerkendes som forsvarligt, ført et lejlighedsvist tilsyn med de veje, kommunen bestyrer, uden der er gennemført systematiske tilsyn. Tilsyn baseres på tilbagemeldinger fra borgere samt kommunale medarbejdere, herunder særligt dem der har ansvar for vejene.

Det er uafklaret, hvornår og hvordan den etablerede skiltning er bortfjernet. Der er enten tale om hærværk eller påkørsel, hvor den påkørende ikke i overensstemmelse med færdselslovens § 8 har givet orientering til politiet. Hverken politiet, vejafdelingen eller Midtjyske Jernbaner har fået meddelelse om uheld på stedet.

Sagsøgte har opfyldt de fremsatte opfordringer i det omfang det har været muligt.

Det gøres gældende, at uheldet må henføres til kørselsmæssige fejl.

Banearealet har således det pågældende sted været fuldt oplyst, ligesom vejen har dobbeltoptrukne linjer, der klart markerer, at disse ikke må overskrides, ligesom der er hastighedsbegrænsning på stedet (50 km/t). Uheldet må således henføres til manglende opmærksomhed hos føreren, der var lokal-kendt, i kombination med manglende afpasning af hastigheden efter forholdene på strækningen, jf. færdselslovens § 41.

Det gøres gældende, at skadesbilledet vil vise, at sagsøgers forsikringstagers køretøj har kørt midt på vejen.

Kravets størrelse ses ikke behørigt dokumenteret."

Rettens begrundelse og afgørelse

Det kan efter bevisførelsen lægges til grund, at de pågældende spærreforhøjninger var umarkerede, da der skete et uheld med bilen fra Taxa.

Det er uafklaret præcist, hvornår den pågældende markering blev fjernet, men det må formodes, at skiltene i hvert fald har manglet i flere dage, når henses til, at begge skilte var væk på uheldstidspunktet, og at skiltene efter det oplyste ikke har kunnet fjernes uden brug af værktøj.

Retten finder det på den baggrund bevist, at vejen og skiltningen på uheldstidspunktet ikke var forsvarlig. Retten finder endvidere, at sagsøgte som vejmyndighed var ansvarlig for forholdene på stedet, uanset at arbejdet ved jernbaneoverskæringen blev udført af en privat entreprenør på vegne Vejdirektoratet, og uanset at det omhandlede areal ejes af Banedanmark.

Under hensyn til forholdene på stedet finder retten endvidere, at sagsøgte som ansvarlig vejmyndighed burde have ført et nøjere tilsyn og draget omsorg for retablering af skiltningen inden uheldet.

Da retten ikke finder, at der er grundlag for at fastslå, at der er udvist egen skyld af taxachaufføren, tager retten sagsøgerens påstand til følge, idet bemærkes, at sagsøgers tab findes tilstækkelig dokumenteret, herunder ved fremlæggelse af taksatorrapporter.

Sagsøgte, Kommune, skal betale sagsomkostninger til sagsøgeren, Forsikring g/s, med ialt 33.000 kr. Beløbet omfatter en retsafgift på 5.500 kr. og i øvrigt passende udgifter til advokatbistand inkl. moms.

Thi kendes for ret:

Sagsøgte, Kommune, skal inden 14 dage til Forsikring g/s,
betale 216.434,20 kr. med procesrente fra den 26. november 2012 samt sa-
gens omkostninger med 33.000 kr.

Niels Bjerre
dommer

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Retten i Holstebro, den 2. august 2013.


Simone Bechmann Frost, Overassistent